

Bortfald af kreditorbeskyttelse af midler ved udlån til tredjemand

Ved dom af den 27. juni 2019 fastslog Højesteret, at udlægss fritagelse for erstatning efter retsplejelovens § 513, stk. 1, bortfalder ved udlån af de pågældende midler til tredjemand.

Ifølge retsplejelovens § 513, stk. 1, kan udlæg ikke ske i erstatning for eksempelvis invaliditet. Er beløbet udbetalt, kan udlæg dog ske, medmindre summen ved indsættelse på særskilt konto i bank eller sparekasse eller på anden måde er holdt klart adskilt fra skyldnerens øvrige formue.

I en ny afgørelse fra Højesteret havde A's konkursbo for Højesteret påstået, at beskyttelsen efter retsplejelovens § 513, stk. 1 var bortfaldet, idet A havde udlånt midler til B- i hvilken forbindelse parterne oprettede et gældsbeholdning - fra den ellers udlægss fritagende erstatning. A's konkursbo bestred således ikke, at beløbet som udgangspunkt var udlægss fritaget og dermed ikke indgik i konkursmassen, men tværtimod var udlægss fritagelsen bortfaldet ved udlånet, hvorfor beløb, der senere udbetales i henhold til gældsbeholdningen, måtte indgå i konkursmassen efter konkurslovens § 32.

Til støtte for sin påstand gjorde konkursboet gældende, at det klare udgangspunkt er, at hvis et erstatningsbeløb indsættes på en konto, hvorpå der henstår et ikke-beskyttet beløb eller i øvrigt blandes sammen med andre ikke-beskyttede midler, bortfalder kreditorbeskyttelsen, da det ikke længere er "adskilt", jf. ordlyden af retsplejelovens § 513, stk. 1. Erstatningsbeløbet "besmittes" ved sammenblandingen, idet kravet om sikker identifikation ikke længere kan opfyldes som følge af penges generiske karakter.

Højesterets afgørelse af 27. juni 2019 tog afsæt i Højesterets dom af 22. juli 2005 (UfR 2005.3097 H), hvorefter det afgørende for udlægss fritagelse efter retsplejelovens § 513, stk. 1, er, at beløbet *utvivlsomt, direkte og udelukkende* hidrører fra det udbetalte erstatningsbeløb, således at der ikke foreligger nogen risiko for misbrug og omgåelse. Disse kriterier fandtes ikke opfyldt i nærværende sag, idet der ikke var den fornødne sikkerhed

for, at beløb, der senere måtte blive betalt af B til A som afdrag på låneaftalen, ville hidrøre fra det udbetalte erstatningsbeløb. Særligt bemærkede Højesteret, at B havde videreudlånt beløbet til sin samlevers søn til brug for stiftelse af et anpartsselskab, som blev drevet af samleveren, der var under konkurs. A kunne på dette tidspunkt ikke disponere over beløbet og havde ikke råderetten over midlerne, og på denne baggrund afgjorde Højesteret, at de nævnte kriterier for opretholdelse af kreditorbeskyttelse ikke var opfyldt.

Dommen viser således, at ved udlån af kreditorbeskyttede midler bortfalder beskyttelsen efter retsplejelovens § 513, stk. 1, som udgangspunkt. Krav på tilbagebetaling i henhold til gældsrevet oprettet af A og B var derfor ikke fritaget for udlæg, men indgik i stedet i långiver A's konkursbo, jf. konkurslovens § 32.

Selvom Højesteret allerede i UfR 2005.3097 H havde fastslået kriterierne for at kreditorbeskyttelse efter retsplejelovens § 513, stk. 1, kunne opretholdes, bekræfter dommen, at det afgørende for udlægsfritagelse efter retsplejelovens § 513, stk. 1, er, at beløbet *utvivlsomt, direkte og udelukkende* hidrører fra det udbetalte erstatningsbeløb. Ydermere angives rammerne for udlægsfritagelsen og identifikationskravet i retsplejelovens § 513, stk. 1, særligt for så vidt angår de tilfælde, hvor kreditor (fallenten) har udlånt et beløb til debitor, altså hvor der foreligger et regulært låneforhold.